

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Elku

Podstawa prawna:

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r. poz. 900) - art. 26.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną

uchwałą nr 2/2025/2026

Program Wychowawczo-Profilaktyczny **na rok szkolny 2025/2026** został opracowany przez zespół w składzie: Marcin Łukawski, Kamil Skorupski, Katarzyna Krajewska-Openchowska, Piotr Burakiewicz.

Program został opracowany dla Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Elku (dalej: ZPSM lub Szkoła);

Spis treści:

str.2 **1. Założenia teoretyczne**

str.2 1.1. Definicja wychowania i profilaktyki;

str.3 1.2. Misja i wizja Szkoły;

str.3 1.3. Sylwetka absolwenta:

- Szkoły Muzycznej I stopnia

- Szkoły Muzycznej II stopnia

str.6 **2. Część praktyczna (zmienna, na dany rok szkolny)**

str.6 2.1. Diagnoza zasobów i zagrożeń.

str.8 2.2. Harmonogram działań Szkoły w roku szkolnym 2025/2026.

str.10 2.3. Ewaluacja.

1. ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE

1.1. Definicja wychowania i profilaktyki.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju. Podstawą wychowania jest wszechstronna pomoc udzielana wychowankowi w realizowaniu jego własnych, wrodzonych i niepowtarzalnych możliwości, jest towarzyszeniem w rozwoju. Wychowanie powinno mieć charakter integralny, tzn. obejmować całego człowieka, jego rozwój intelektualny, emocjonalny, fizyczny i duchowy, a więc scalający wszystkie sfery życia ludzkiego.

Na gruncie szkoły integralność wychowania polega na:

- Wspieraniu we wszechstronnym rozwoju ucznia.
- Zintegrowaniu nauczania z wychowaniem.
- Widzenia ucznia w kontekście warunków środowiskowo-społecznych.
- Realizowania spójnego, ogólnie przyjętego programu wychowawczo-profilaktycznego, który pomagałby wychowankowi zbudować wewnątrznie uporządkowany, zdrowy system wartości wspomagający samodzielność w dojrzałym działaniu i chronił przed relatywizmem moralnym. Program wychowawczy to uporządkowany opis celów i działań odnoszących się do funkcjonowania szkoły w aspekcie wychowania.

Integralne podejście do wychowania wymaga od wychowawcy wiedzy na temat złożoności ludzkiej egzystencji i zależności od otoczenia, w którym żyje, chęci zobaczenia konkretnego ucznia, otwarcia na rozumienie go i wspomaganie tego, co w nim dobre.

W punkcie centralnym pracy edukacyjnej i wychowawczej powinien znajdować się uczeń i jego wszechstronny rozwój, co stanowi podstawę podmiotowego nauczania i wychowania.

Profilaktyka zdaniem Zbigniewa B. Gasia to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- Wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.
- Ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia.
- Inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Chociaż wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele, wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania, to oba te procesy są ze sobą ściśle powiązane.

Działalność wychowawczo-profilaktyczna Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Ełku jest procesem jednolitym i spójnym, zintegrowanym z nauczaniem. Działalność ta jest realizowana przez nauczycieli w trakcie wszystkich zajęć: na przedmiotach muzycznych teoretycznych, na lekcjach instrumentu głównego, na zajęciach zespołowych oraz podczas zajęć pozalekcyjnych.

Szczegółowe cele oraz zadania wychowawczo-profilaktyczne zostały opisane w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym przez powołany zespół utworzony z nauczycieli przedmiotów muzycznych. Działania zawarte w Programie są odpowiedzią na potrzeby naszych uczniów. Wynikają one z przeprowadzonej diagnozy zasobów i potrzeb, specyfiki Szkoły Muzycznej, rekomendowanych priorytetów Centrum Edukacji Artystycznej oraz treści wychowawczo-profilaktycznych zawartych w podstawach programowych kształcenia artystycznego.

1.2. Misja i wizja Szkoły

Misja

Szkoła rozbudza zainteresowanie kulturą i sztuką, kształci i rozwija umiejętności muzyczne a także wzmacnia osobowość, inspirowanie do rozwoju w duchu wzajemnej współpracy i tolerancji.

Wizja

Zespół Państwowych Szkół Muzycznych w Ełku:

- zachęca uzdolnione dzieci i młodzież do rozwijania zdolności i umiejętności muzycznych,
- rozbudza zamiłowanie do muzyki,
- daje możliwość rozwoju w bezpiecznej, przyjaznej i twórczej atmosferze,
- uczy rzetelności, uczciwości, systematyczności i konsekwencji w dążeniu do celu,
- przygotowuje do kształcenia w szkołach wyższego szczebla,
- przygotowuje do samodzielnego muzykowania,
- uczy współpracy i otwartości na drugiego człowieka,
- kształtuje upodobania muzyczne, wrażliwość na wartościową sztukę,
- wspiera wszystkich uczestników procesu nauczania, uczniów, nauczycieli i rodziców.

1.3. Sylwetka absolwenta

Sylwetka absolwenta Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Elku.

Absolwent:

- Zna związki między swoją a innymi dziedzinami sztuki.
- Cechuje go wysoka kultura osobista wyrażona przez postawę, strój, słowa, dbanie o estetykę.
- Zna i stosuje normy dobrego zachowania.
- Jest otwarty na innych, wrażliwy, życzliwy, odpowiedzialny i uczynny, nie odmawia pomocy potrzebującym, w trudnych sytuacjach wykazuje odwagę cywilną.
- Potrafi nazwać emocje, zna sposoby radzenia sobie z nimi.
- Posiada wiedzę na temat mechanizmów, przyczyn, skutków uzależnień, agresji, przemocy i cyberprzemocy, potrafi obronić się przed zagrożeniami, wie, gdzie szukać pomocy.
- Jest przygotowany do następnego etapu nauki.
- Posiada – w stopniu przynajmniej dobrym – wiedzę i umiejętności praktyczne, określone wymaganiami edukacyjnymi z wszystkich przedmiotów objętych planem nauczania.
- Jest świadomym, chętnym i zaangażowanym odbiorcą sztuki, w szczególności słuchaczem koncertów, spektakli i przedstawień muzycznych.
- Jest inicjatorem i aktywnym wykonawcą różnych przedsięwzięć krzewiących kulturę muzyczną.
- Posiada umiejętności stosownego zachowania się w różnych sytuacjach życiowych (podczas koncertów, spektakli, okolicznościowych ceremonii).
- Potrafi dobrze wykorzystać zdobytą wiedzę oraz umiejętności dla własnych celów (relaks, odprężanie się przy słuchaniu muzyki, granie na instrumencie „dla siebie”).
- Szanuje starszych, przełożonych, docenia ich autorytet i wiedzę.
- Przekazuje swoją wiedzę muzyczną, umiejętności instrumentalne, zainteresowania muzyczne i znajomość stosownego zachowywania się innym członkom społeczeństwa – rodzeństwu, kolegom.
- Zna swoje mocne, słabe strony i potrafi nad nimi pracować.
- Rzetelnie i sumiennie wywiązuje się ze swoich obowiązków, szanuje pracę innych.

Sylwetka absolwenta Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia w Elku.

Absolwent:

- Przestrzega zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych przepisów prawa związanych z ochroną dóbr kultury.
- Zna historię swojej dziedziny artystycznej.
- Posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w swojej dziedzinie artystycznej.
- Uczestniczy aktywnie w życiu kulturalnym, zarówno jako wykonawca, jak i odbiorca sztuki muzycznej.
- Realizuje indywidualnie i zespołowo zadania oraz projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności.

- Aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe, uczestnicząc w kursach, warsztatach, spotkaniach z artystami.
- Planuje swój rozwój artystyczny i zawodowy.
- Ma motywację do ciągłego kształcenia się i pracy nad sobą, kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną.
- Jest tolerancyjny, szanuje tych którzy mają odmienne poglądy, pochodzenie narodowe i kulturowe, religię, możliwości fizyczne i intelektualne .
- Aktywny w działaniach na rzecz Szkoły i środowiska.
- Stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem i treścią egzaminacyjną.
- Posiada wiedzę o zdrowym stylu życia, dba o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne.
- Cechuje go postawa patriotyczna. Zna historię swojego narodu, kultury muzycznej jest zakorzeniony w środowisku lokalnym, kultywuje tradycje naszej Szkoły.

2. Część praktyczna (zmienna, rok szkolny 2025/2026)

2.1. Diagnoza zasobów i zagrożeń.

Do opracowania Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego na rok szkolny 2025/2026 wzięto pod uwagę wnioski z diagnozy zasobów Szkoły, zagrożeń pojawiających się najczęściej w naszej placówce oraz priorytety wychowawczo-profilaktyczne Centrum Edukacji Artystycznej rekomendowane na dany rok szkolny.

Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego

1. Konsekwentnie realizować wybrane obszary programu profilaktyczno-wychowawczego dla danych zajęć i podczas obecności ucznia w szkole.

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2025/26

1. Poszerzanie przez nauczycieli znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw CEA
2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkołach artystycznych
3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

W szkole we wrześniu 2025r. została przeprowadzona ankieta wśród uczniów wybranych klas PSM I i II stopnia, ankieta skierowana do rodziców oraz ankieta skierowana do nauczycieli ZPSM w Ełku.

Ankiety zostały stworzone w celu przeciwdziałania pojawianiu się zachowań związanych z występowaniem agresji w szkole i życiu codziennym, przeciwdziałania pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów ZPSM w Ełku oraz w celu zaangażowania nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno – pedagogicznej w ZPSM w Ełku.

Wnioski z przeprowadzonych ankiet:

W grupie uczniów najważniejszym faktem jest to, że wszyscy pytani czują się bezpiecznie w naszej szkole. Wystąpiły sporadyczne przypadki agresywnego zachowania wobec siebie. Uczniowie mają świadomość, gdzie występują zachowania destrukcyjne, oraz wiedzą, do kogo mogą zwrócić się z prośbą o pomoc.

W celu eliminowania zachowania agresywnego najlepszą formą pozostaje rozmowa – zarówno z uczniami, jak i ich rodzicami.

Istotnym przedsięwzięciem mającym na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych, byłoby zorganizowanie wydarzenia (np. pogadanki, spotkania) w szkole, w czasie którego uczniowie i rodzice mogliby zostać zapoznani z takimi tematami, jak m.in. konsekwencje wynikające z używania środków odurzających, sposoby zwalczania narkomanii, wpływ środków odurzających na codzienne funkcjonowanie, umiejętność odmawiania na propozycję zażycia środków odurzających. Nauczyciele powinni na zajęciach indywidualnych ale też grupowych poświęcić kilka minut lekcji na uświadamianie uczniów w zakresie zgłaszania problematycznych sytuacji każdemu z pracowników w szkole, zwiększenia świadomości bezpieczeństwa i konsekwencji złego zachowania, tłumaczyliby jak się zachowywać w ewentualnym zagrożeniu cyberprzemocą.

1. Należy ciągle dbać, aby zajęcia w szkole przebiegały w przyjaznej atmosferze.
2. Należy dołożyć starań, aby uczniowie i rodzice czuli się wysłuchani, wychodzić naprzeciw ich potrzebom.
3. Należy utrzymywać i wzmacniać poczucie bezpieczeństwa wśród uczniów szkoły poprzez przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, społecznych i przemocowych.
4. Należy zachować czujność w obserwacji, czy w szkole nie pojawiają się zachowania przemocowe i kontynuować działania profilaktyczne mające na celu ich przeciwdziałanie.
5. Należy stworzyć nauczycielom warunki do doskonalenia zawodowego w zakresie pracy z uczniami z zaburzeniami rozwojowymi oraz problemami emocjonalnymi.

Na podstawie zebranych informacji zaplanowano działania do realizacji w roku szkolnym 2025/2026 ujęte w harmonogramie działań wychowawczo-profilaktycznych.

2.2. Harmonogram działań Szkoły w roku szkolnym 2025/2026

Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel – uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych.

Zadanie	Forma realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Wzmacnianie czynników wspierających prawidłowe relacje nauczyciel - uczeń	Poznanie uczniów i rodziców - diagnoza potrzeb środowiska poprzez rozmowy z uczniami, spotkania z rodzicami	Wrzesień 2025	Wszyscy nauczyciele
	Mobilizowanie uczniów do aktywności społecznej na rzecz klasy, szkoły i środowiska lokalnego	Cały rok szkolny	Wszyscy nauczyciele
	Koncert rodziców z dziećmi i rodzeństw muzykujących	Grudzień 2025	Wszyscy nauczyciele
	Koncert Mistrz-uczeń	Marzec 2026	Wszyscy nauczyciele
	Integracja dzieci i młodzieży poprzez organizowanie audycji klasowych, imprez rozrywkowych, wycieczek szkolnych	Rok szkolny	Opiekun samorządu, Wszyscy nauczyciele
Udoskonalenie komunikacji pomiędzy nauczycielami, uczniami i rodzicami	Uzupełnienie dostępu do poczty służbowej oraz dziennika elektronicznego	Wrzesień 2025	Nauczyciele, dyrekcja, sekretarz
Wspieranie uczniów przez nauczycieli w sytuacjach stresowych	Podanie uczniom przez nauczycieli sposobów walki z treścią przed występem publicznym.	Podczas występów przez cały rok szkolny	Nauczyciele
	Uatrakcyjnienie formy audycji klasowych poprzez stworzenie tematyki/fabuły koncertów	W terminach audycji klasowych poszczególnych klas instrumentalnych	Nauczyciele

Wzmocnienie kompetencji psychologicznych nauczycieli, rodziców i uczniów	Zorganizowanie szkoleń dla nauczycieli, rodziców i uczniów	Luty 2026	Dyrektor
--	--	-----------	----------

Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin

Zadanie	Formy realizacji	Termin	Odpowiedzialni
Uświadamianie uczniów z niebezpieczeństwami związanymi z zażywaniem wszelkich środków odurzających	Pogadanki z uczniami na temat szkodliwości używek i środków odurzających	Cały rok	Wszyscy nauczyciele
Dbanie o bezpieczeństwo fizyczne uczniów	Zapoznanie uczniów z regulaminami dotyczącymi zachowania uczniów np. zachowania w Szkole, zachowania podczas wycieczek szkolnych, wyjść na koncerty itp.	Cały rok	Wszyscy pracownicy Szkoły
	Obserwacja zachowania uczniów w Szkole, podczas wyjść ze Szkoły i wycieczek		
	Reagowanie w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa uczniów.		
	Walka z przemocą rówieśniczą	Pierwsze półrocze	Agnieszka Fromm

Przestrzeganie przed zagrożeniami związanymi z korzystaniem Internetu, cyberprzemocą	Rozmowy poświęcone bezpieczeństwu w Internecie. (uświadomienie zagrożeń wynikających z niekontrolowanego korzystania z Internetu, nawiązywania nowych znajomości w sieci, udostępniania informacji o sobie i rodzinie osobom nieznanym).	Cały rok	Wszyscy nauczyciele
Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym i przemocy wśród uczniów	Rozmowy poświęcone budowaniu pozytywnej atmosfery w klasie i szkole.	Cały rok	Wszyscy nauczyciele
	Współpraca z rodzicami w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych w klasie.		
	Obserwacja uczniów i reagowanie w sytuacjach agresji i przemocy rówieśniczej.		
Zapobieganie przemocy w rodzinie	Obserwacja uczniów, zwracanie uwagi na sygnały świadczące o przemocy w rodzinie ucznia.	Cały rok	Wszyscy pracownicy Szkoły
	Zgłaszanie zauważonych symptomów dyrekcji.		

2.3. Ewaluacja

Program wychowawczo-profilaktyczny podlega monitoringowi i ewaluacji w celu zbadania, czy jest realizowany i przynosi zaplanowane efekty.

Monitoring – badanie przebiegu realizacji działań zaplanowanych w harmonogramie, będzie prowadzony przez dyrektora i wicedyrektora.

Na podstawie monitoringu w ciągu roku szkolnego zostaną skonstruowane wnioski do dalszej pracy lub modyfikacji działań w kolejnym roku szkolnym.